20655 - Namazın, mescitte kılınmasını gerektiren mesafenin miktarı ne kadardır?

Soru

Ben, erkeklerin beş vakit namazları mescittte edâ etmeleri gerektiğini biliyorum. Fakat bir kimse mescitten uzak bir yerde yaşıyorsa, her namaz için mescide gitmemesi kendisine câiz olan mesafe ne kadardır?
Örneğin: Mescide gitmek yaklaşık olarak 20 dakika sürüyorsa ve bu mescit şehrin tek mescidi ise, beş vakit namazları evimde kılmam câiz midir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Birincisi:

Erkeklerin, namazları cemaatle mescitte kılmaları gerekir.Cemaat namazından geri kalmak, nifak alametlerindendir.

Bu konuda (120) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

Oturduğunuz ev, mescide ne kadar uzak olursa, ecir ve sevabı o kadar artar.

Nitekim Ebu Muşa el-Eş'arî'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[أَعْظَمُ النَّاسِ أَجْرًا فِي الصَّلاةِ أَبْعَدُهُمْ فَأَبْعَدُهُمْ مَمْشًى.] رواه البخاري ومسلم

"Namaz konusunda insanların ecir bakımından en büyük olanı; derece derece uzak olup da mescide yürüyerek gelenlerdir."(Buhârî; hadis no: 623. Müslim,; hadis no: 622)

İkincisi:

Cemaat namazı, mescide uzak olana değil de yakın olana gerekir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetinde mescide yakınlık mesafesi, "ezanı işitmek" ile sınırlandırılmıştır.

Ezanı işitmekten kasıt; müezzinin sesiyle mescitten yükselen ezanı, mikrofonsuz olarak işitmektir.Bu arada müezzinin sesini yükseltmesi ve ezânı işitmeye engel olabilecek rüzgâr ve gürültünün olmaması gerekir.

Ebû Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلٌ أَعْمَى، فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ! إِنَّهُ لَيْسَ لِي قَائِدٌ يَقُودُنِي إِلَى الْمَسْجِدِ، فَسَأَلَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُرَخِّصَ لَهُ فَيُصَلِّيَ فِي بَيْتِهِ، فَرَخَّصَ لَهُ فَلَمَّا وَلَّى دَعَاهُ فَقَالَ: هَلْ تَسْمَعُ النِّدَاءَ بِالصَّلَاةِ؟ قَالَ: نَعَمْ، قَالَ: فَأَجِبْ [رواه مسلم]

"Gözleri görmeyen bir adam, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelerek:

- Ey Allah'ın elçisi! Beni mescide götürecek kimsem yoktur. Evimde namaz kılmama izin var mı? diye sordu.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- önce izin verdi. Sonra onu çağırıp:

- Ezânı işitiyor musun? diye sordu.

Âmâ adam:

-Evet, dedi.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

- O halde icâbet et (cemaate gel)." (Müslim; hadis no: 653)

İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre Peygamber -

sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[مَنْ سَمِعَ الْنِدَاءَ فَلَمْ يَأْتِهِ فَلاَ صَلاَةَ لَهُ إِلاَّ مِنْ عُذْرٍ.] رواه ابن ماجه والدارقطني زابن حبان والحاكم بإسناد صحيح

"Kim, ezanı işitir de ona icâbet edip mescide gelmezse, onun namazı yoktur. Ancak özür sahibi olan bundan müstesnâdır." (İbn-i Mâce; hadis no: 793. Elbânî; "Sahihu'l-Câmi'", hadis no: 637'de hadis sahihtir, demiştir.)

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Ezanı işitmekte muteber olan; bir kimsenin, seslerin kesildiği ve rüzgarın esmediği bir vakitte müezzinin şehrin bir ucunda durup ezan okuduğu zaman onun sesini işitirse cemaate gelmesi gerekir. Eğer müezzinin sesini işitmezse, cemaate gelmesi gerekmez." ("el-Mecmû'"; c: 4, s: 353)

İlmî Araştırmalar ve Dâimî Fetvâ Komitesi'ne:

"Müezzini 800 metrelik mesafeden işitirsem, bulunduğum yerde mi yoksa ezan okunan mescitte mi namazımı kılayım?"

Diye sorulmuş, bunun üzerine komite şöyle cevap vermiştir:

"Gücün yettiği müddetçe cemaatle namazını kılmak için bu mescide veya kolayına gelen başka bir mescide gitmen gerekir..."

Komite, daha sonra bu konuda yukarıda zikredilen iki hadisi delil olarak göstermiştir.

Yine, İlmî Araştırmalar ve Dâimî Fetvâ Komitesi'ne:

"Bir apartmanın 8. katında oturan ve mescide yaklaşık olarak 500 metre uzaklıkta olan bir kimsenin, namazları âile fertleriyle cemaat halinde evde kılması câiz midir?"

Diye sorulmuş, bunun üzerine komite şöyle cevap vermiştir:

"Cemaat namazını mescitte kılmak gerekir.Bu sebeple mescide gelmeniz ve müslümanlarla birlikte farz namazları kılmanız gerekir. Bu mesafeden dolayı âilenizle birlikte namazı evinizde kılma

ruhsatını kullanamazsınız." (İlmî Araştırmalar ve Dâimî Fetvâ Komitesi Fetvâları; c: 8, s: 59)

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn'e -Allah ona rahmet etsin-:

"Evinden mescide kadar olan mesafe için herhangi bir sınır var mıdır?

Diye sorulmuş, bunun üzerine o şöyle cevap vermiştir:

"Mesafe konusunda dînî bir sınır yoktur. Bu mesafe, örfe göredir veya ezanın mikrofonsuz olarak işitilecek mesafe kadar olmasıdır." ("Açık Kapı Sorular"; soru no: 700)

Değerli âlim Abdulaziz b. Baz da -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Ezanı normal bir sesle, mikrofonsuz olarak işiten kimsenin müezzine icâbet ederek ezan okunan mescide gelerek namazı cemaatle mescitte kılması gerekir.

Mescitten uzakta olan ve mikrofonsuz ezanı işitemeyen kimsenin mescide gelmesi gerekmez. Kendisiyle birlikte olanlarla müstakil bir cemaat oluşturarak namazını kılabilir. Eğer uzak oldukları için mikrofonsuz olarak ezanı işitemedikleri mescide zorluk ve meşakkate katlanarak cemaatle kılmak için gelirlerse, bu onlar için ecir ve sevap bakımından daha büyük olur." ("Fetâvâ İbn-i Baz"; c: 12, s: 58)

Allah Teâlâ en iyi bilendir.